Provtagningsanvisning Testosteron, P- Hälso- och sjukvård Region Gävleborg

Remiss	Elektronisk remiss från journalsystem i Gävleborgs län eller pappersremiss REMISS 1 Region Gävleborg
Provtagning	5 mL, Li-Heparin, gelrör, mintgrön propp Kan tas kapillärt Minsta blodmängd 0,5 mL (120 µL plasma) Morgonprovtagning (07:00-10:00) rekommenderas
Förvaring/Transport	Centrifugera provet inom 4 timmar från provtagning Centrifugerat prov hållbart 5 dygn i rumstemperatur 14 dygn i kyl 6 månader i frys
Analyserande laboratorium	Enheten för Klinisk Kemi Gävle
Referensintervall	Kön och ålder / nmol/L Män 20-49 år / 8,6 - 29,0 Män ≥ 50 år / 6,7 - 25,7 Kvinnor 20-49 år / 0,29 - 1,7 Kvinnor ≥ 50 år / 0,10 - 1,4
Svarstid	Helgfri måndag-fredag
Ackreditering	Ja
Efterbeställning	Kan i undantagsfall tas inom 4 timmar
Patientinformation	Prover bör inte tas tidigare än 8 timmar efter senaste biotindosen på patienter som behandlas med höga biotindoser (d.v.s. > 5 mg/dag). Fenylbutazon vid terapeutiska dosnivåer kan interferera. En stark bindning till nandrolon påvisades. Använd inte prover från patienter som får behandling med nandrolon. Vid enstaka fall kan förhöjda testosteronnivåer ses i prover från kvinnliga patienter med njursjukdomar i slutskedet (ESRD).
Biobanksprov	Nej
Kommentarer/Övrig upplysning	Kan kompletteras med SHBG, P- och Testosteron/SHBG (fritt testosteronindex), P-

Kopia. Gäller endast utskriftsdatumet

Medicinsk bakgrund/indikation	Hos män styrs testosteronets syntes via LH insöndring från hypofysen och hålls relativt konstant genom att testosteron hämmar LH-insöndringen. Testosteron stimulerar utveckligen av sekundära könsegenskaper (könshår, hårväxt i ansiktet och armhålorna). Kvinnans testosteron bildas i små kvantiteter som en biprodukt vid syntesen av kortikoider och östrogen. Koncentrationen varierar med syntesen av dessa utan självständig reglering via hypofysen. I fysiologiska koncentrationer har androgener ingen specifik effekt på kvinnor. I plasma binds ca hälften av testosteronet till SHBG och resten främst till albumin med låg affinitet. Det biologiska aktiva hormonet betraktas som den icke-bundna delen (dvs både den fria och albuminbundna fraktionen). Vid bedömning av testosteronresultat bör även värdet av SHBG (könshormonbindande globulin) bedömas, särskilt för kvinnor, äldre män och vid hypothyreos mm där SHBG variation misstänks. För uppskattning av den fria fraktionen beställ analys av Testosteron/SHBG (fritt testosteronindex). Halveringstiden i plasma är ca 4 min och koncentration har uttalad dygnsvariation (300 %) med högsta värden morgon och förmiddag. Fenylbutazon, nandrolon, biotin interfererar med analysen. Hos män: Misstanke om hypogonadism, pubertas praecox eller tarda, utredning av impotens. Misstanke om testikulär feminisering. Hos kvinnor: Misstanke om polycystiska ovarier, binjuretumörer, binjurehyperplasi och virilisering. Vid testosteronnivåer mindre än 3 nmol/L rekommenderas analys Testosteron, känslig (KS) med Kromatografi (LC), masspektrometri**.**

Revideringar

Datum	Revisionsnr	Ändring
2023-04-19	9	Återaktivering av dokument. Lagt till rubrik Revideringar.
2024-02-09	10	Mindre justering av titel samt namn på länkar och i text enligt harmonisering av benämning utifrån rekommenderat rapportnamn.

Kopia för egna patientrelaterade utskrifter endast